USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupeného Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou, se sídlem Šumavská 35, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2008, č. j. OAM - 387/LE - PA03 - PA03 - 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2009, č. j. 56 Az 120/2008 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl včasnou kasační stížností shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2008, č. j. OAM - 387/LE - PA03 - PA03 - 2008. Žalovaný citovaným rozhodnutím žádost stěžovatele zamítnul jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Soud současně ve svém rozhodnutí přiznal odměnu tlumočnici a nepřiznal náhradu nákladů žalovanému.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že důvodem k podání kasační stížnosti je důvodná obava z pronásledování na Ukrajině. Vymahatelnost práva je zde podle nevládních organizací i státních institucí špatná, justiční systém neúčinný a zkorumpovaný, stát není schopen zajistit svým občanům ochranu před zločineckými skupinami. Z těchto důvodů se necítí stěžovatel v zemi původu bezpečně. Žalovaný své rozhodnutí v otázce, proč považuje žádost stěžovatele za účelovou, s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, řádně nezdůvodnil. Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a v závěru

navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ze spisového materiálu správního orgánu lze zjistit následující: žalovaný vyšel při svém rozhodování z toho, že stěžovatel na území své země původu neměl žádné potíže, odešel do ČR za prací. V případě návratu na Ukrajinu se podle údajů z pohovoru ničeho neobává. V České republice byl trestán za několik trestných činů, přičemž si z důvodu nemoci nestihl prodloužit pobyt. Rozhodl se tedy řešit svůj problém vstupem do řízení o mezinárodní ochraně. Žalovaný v daném případě žádost stěžovatele zamítnul jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst.1 písm. f) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud po předložení kasační stížnosti ověřil, že kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a stěžovatel se v ní dovolává přípustných důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatel je také zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna citovaná rozhodnutí NSS je možno dohledat na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:
1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.
2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích důvodů uplatněných v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že jsou dány výše specifikované podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

Pokud jde o obecně namítané tvrzení o obavách z pronásledování v zemi původu, podepřené obecným popisem neutěšené bezpečnostní a politické situaci v zemi původu, je nutno uvést následující: Především je třeba zdůraznit, že smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003 - 49). Ustanovení § 12 zákona o azylu přitom vymezuje důvody pro udělení azylu taxativně. Pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv, navíc žalobcem ani v zemi původu neprojevená, takovýmto důvodem není, jak vyplývá např. z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003 - 40. V daném případě je však zásadní, že stěžovatel ve stádiu řízení před správním orgánem tyto své (v kasační stížnosti popsané) obavy vůbec neuváděl. K tomu je třeba uvést z judikatury Nejvyššího správního soudu závěr, že *povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl* (dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, obdobně č. j. 5 Azs 24/2003 - 42). Ve správním řízení tedy leželo břemeno tvrzení především na stěžovateli. Na tomto místě lze odkázat například na závěry uvedené v rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, podle kterého *„absence tvrzení azylově relevantních skutečností ze strany žadatele o azyl může být jen stěží nahrazována zjištěními správním orgánem jinak získanými (...) Pokud však žadatel o azyl žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů vystaven není (resp. nemůže mít z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach), nebo takové skutečnosti ani netvrdí, pak přes skutečnost, že pochází ze země, která je (...) problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.“* V daném případě tedy stěžovatel svá tvrzení neuplatnil v řízení před správním orgánem, ač tak učinit mohl.

Nejvyšší správní soud se přitom plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným, neboť ani podle názoru zdejšího soudu stěžovatel netvrdil, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu, popř. že mu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud po prozkoumání spisového materiálu konstatuje, že žalovaný poskytl stěžovateli dostatečný prostor pro vyložení důvodů, pro které opustil zemi původu. Žadatel však žádné relevantní důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany netvrdil ani nenaznačoval a svou žádost opřel o legalizaci pobytu. Z právních závěrů vyslovených např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z 20. 9. 2010, č. j. 8 Azs 9/2010 - 70, či v dřívějších rozhodnutích ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, nebo ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 - 47, lze

vyslovit, že v případě, kdy z žádosti o udělení mezinárodní ochrany, z protokolu o pohovoru ani z jiné písemnosti nevyplynulo, že by žadatel alespoň tvrdil některý z relevantních důvodů ve smyslu § 12 - § 14b zákona o azylu, správnímu orgánu nevzniká povinnost žadatelem neuplatněné důvody domýšlet, a posléze k nim činit příslušná skutková zjištění. Řízení o udělení jedné z forem mezinárodní ochrany je totiž provázeno zásadou aktivity žadatele, který rozsahem a obsahem svého tvrzení utváří také rámec zjišťování skutkového stavu (rozhodnutí NSS z 20. 9. 2010, č. j. 8 Azs 9/2010 - 70).

Při hodnocení nepřezkoumatelnosti kasační stížností napadeného rozhodnutí, příp. rozhodnutí správního orgánu je nutno vycházet ze soudní judikatury k tomuto důvodu. „*Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.*“ (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaného pod č. 244/2004 Sb. NSS). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaného pod č. 133/2004 Sb. NSS, „*lze za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.*“ Rozhodnutí žalovaného nelze považovat za nepřezkoumatelné, protože důvody pro postup žalovaného jsou z odůvodnění jeho rozhodnutí jasně seznatelné a korespondují s podklady pro rozhodnutí (zejm. žádost, pohovor) i se závěry a právním vyhodnocením Nejvyššího správního soudu, jak je uvedeno výše.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu pak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu